

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

Tervetuloa Video Clubiin!

Video Club 1

Tilannekiinnostus ja
tehtäväsuuntautunut käyttäytyminen

Oppimistilanteiden havainnoinnin prosessit (teacher noticing, professional vision)

- 1. Havaitseminen:** opettajan huomio kohdistuu johonkin vuorovaikutuksen osatekijään (esim. oppilaiden tai ryhmän toimintaan, tunnereaktioon, opittavan asian ymmärtämiseen)
- 2. Tulkinta:** opettaja tulkitsee havaitsemaansa kokemustensa, tietojensa ja oppilaan/ryhmän tuntemuksen perusteella
- 3. Päätöksenteko:** havaintojen teon ja tulkintojensa pohjalta opettaja päätyy johonkin toimintaan

PID-malli

Perception-Interpretation-Decision-making

Video Clubit tukevat oppimistilanteiden havainnointitaidon kehittymistä

Opetustuokion havainnointi

Luokanopettaja työskentelee tavallisesti luokkaympäristössä, jossa on läsnä useita oppilaita, joskus myös muita opettajia tai aikuisia. Luokkatilanteissa tapahtuu monia asioita usein yhtä aikaa ja nopealla tahdilla ja siksi olennaista on se, mihin opettaja kiinnittää huomiota.

Pienryhmäkeskustelu

- / Millaisia havaintoja teit opetustuokiosta?
- / Miksi kiinnitit huomiota havaitsemiisi asioihin?
- / Mistä itse olet kiinnostunut?
- / Pohdi myös:
  - Miksi havaitsemasi tilanteet tai asiat tapahtuivat?
  - Mitä niistä seurasi oppilaiden oppimisen kannalta?

Tilannekiinnostus

- Opittavaan asiaan kohdistuva kiinnostus ja innostuminen, jonka syntymistä voi edistää esim. ympäristön, asian tai ilmiön uutuus, hauskuus tai yllätyksellisyys
- Sisältää myönteisten tunteiden aktivoitumista, tarkkaavuuden kohdistumista asiaan sekä tehtävään suuntautumista
- Usein verrattain lyhytkestoinen

Suzanne Hidi
University of
Toronto, CA

Ann Renninger
Swarthmore
College, US

Hidi, S., & Renninger, K. A. (2006). The four-phase model of interest development. *Educational Psychologist*, 41(2), 111-127.

Käyttäytymisen tason indikaattoreita

- **Tehtävään liittyvä tutkiminen**
  - / Kuinka rivakasti tai viipyillen oppilas tarttuu tehtävään?
  - / Vetääkö oppilas tehtävämateriaalin lähelleen?
  - / Kuinka aktiivista tai passiivista toiminta on?
  - / Kuinka paljon oppilas näkee vaivaa ja kuinka yksityiskohtaisesti hän tutkii tehtävää?
  - / Pyrkiikö oppilas hankkimaan muilta lisätietoja?
- **Katseen fokusoiminen**
- **Silmien sulkeminen hetkeksi ja/tai laajeneminen**
- **Leuan asento ja huulten raottuminen**
- **Nopea puheen rytmi**
- **Vaihteleva äänen käyttö**
- **Asennon kohentaminen, aktiivinen liikkuminen**

Reeve, J., & Nix, G. (1997). Expressing intrinsic motivation through acts of exploration and facial displays of interest. *Motivation and Emotion*, 21(3), 237-250.

Pienryhmäkeskustelu

- / **Millaisia** havaintoja teit oppilaiden kiinnostuksesta opetustuokion aikana?
- / **Miksi** kiinnitit huomiota havaitsemiisi asioihin?
- / Pohdi myös:
  - **Miksi** havaitsemasi tilanteet tai asiat tapahtuivat?
  - Mitä niistä **seurasi** oppilaan tai oppilaiden oppimisen kannalta?
- / Miten lukemasi **Juutin & Lavosen** artikkeli auttoi sinua ymmärtämään tekemiäsi havaintoja?

Tilannekiinnostuksesta henkilökohtaiseen kiinnostukseen

- Toistuessaan tilannekiinnostuksen kokemukset pitävät oppilasta aiheen äärellä ja alkavat **ylläpitää pitkäaikaisempaa kiinnostusta**
- Oppilas alkaa arvostaa aiheen parissa viettämäänsä aikaa ja hänelle **kehkeytyy orastava pysyvämpi henkilökohtainen kiinnostus** sitä kohtaan
- Toistuvat myönteiset oppimiskokemukset voivat vahvistaa **henkilökohtaista kiinnostusta** aihetta kohtaan
- Henkilökohtainen kiinnostus tarkoittaa sitä että oppilas hakeutuu aiheen pariin itsenäisesti ja vapaaehtoisesti, ja hän jatkaa aiheen parissa työskentelyä vaikka kohtaisikin vastoinkäymisiä

Juuti, K., & Lavonen, J. (2018). Opettaja voi tukea oppilaan kiinnostuksen kehittymistä. Teoksessa K. Salmela-Aro (toim.). *Motivaatio ja oppiminen* (ss. 197-210). Jyväskylä: PS-Kustannus.

Tehtäväsuuntautunut käyttäytyminen

(on-task behavior, task-focus)

- 1) Aktiivinen aloitteellisuus:** oppilas osallistuu oppitunnilla omasta aloitteestaan (esim. viittaa tai menee taululle esittämään tehtävän ratkaisun)
- 2) Tehtäväsuuntautunut toiminta** (esim. lukee ohjeen mukaisesti oppikirjan kappaletta, ratkoo tehtävää)
- 3) Passiivinen tehtäväsuuntautuneisuus** (esim. kuuntelee opettajaa, katsoo kun toinen oppilas ratkoo tehtävää)

Skinner, E. A., Kindermann, T. A., & Furrer, C. J. (2009). A motivational perspective on engagement and disaffection: Conceptualization and assessment of children's behavioral and emotional participation in academic activities in the classroom. *Educational and Psychological Measurement*, 69(3), 493-525.

Tehtävää välttelevä käyttäytyminen (off-task behavior, task-avoidance)

- 1) Tehtävään liittymätön aloitteellisuus** (esim. häiritsevä käyttäytyminen, opetettavaan asiaan liittymätön keskustelu)
- 2) Tehtävään liittymätön puuhastelu** (esim. piirtelee vihkoon, vilkuilee puhelinta)
- 3) Passiivinen tehtävää välttelevä käyttäytyminen** (esim. katselee ikkunasta ulos, istuu hiljaa tekemättä mitään)

Pääosin yksilön sisäinen,
haastava havainnoida

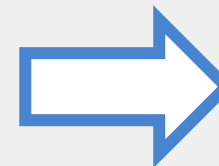
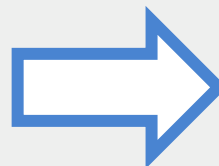
1 Tilanne- kiinnostus

*"hetkessä viriävä",
tilanteisesti
syntyvä*

2 Henkilö- kohtainen kiinnostus

*"pysyvämpi
orientaatio"
suuntautua joihinkin
asioihin, arvostaa
niitä, nauttii niistä ja
ponnistelee niissä
tavoitteita asettaen,
mutta välttää
joitakin toisia*

**2a) Tehtävä-
suuntautunut
toiminta/
käyttäytyminen**

**2b) Tehtävää
välttelevä
käyttäytyminen**

Ilmenee toiminnassa ja
ilmaisuisissa, helpommin
havainnoitavissa

Tilannekohtaisen ja henkilökohtaisen kiinnostuksen havainnoinnin haasteet

Oppilas saattaa näyttää siltä, että ei ole mukana opetuksessa, vaikka itse asiassa tekee tiiviisti ajattelutyötä

Swarat, S., Ortony, A., & Revelle, W. (2012). Activity matters: Understanding student interest in school science. *Journal of Research in Science Teaching*, 49(4), 515-537.

Oppitunnin aikana oppilaalla voi olla taipumus [...] toimia ikään kuin osallistuisi opetukseen, mutta hän tekee oppimistehtäviä mekaanisesti ilman, että todella paneutuisi opittavaan asiaan

Cheon, S. H., & Reeve, J. (2015). A classroom-based intervention to help teachers decrease students' amotivation. *Contemporary Educational Psychology*, 40, 99-111.

Oppimisen ohjaaminen

- Opettaja voi vaikuttaa opetuksen suunnittelulla tilannekiinnostuksen syntyyn
  - / Haasteena ”**catch and hold**” eli tilannekiinnostuksen ylläpitäminen
- Tilannekiinnostusta virittävä opetuskerta voi
  - / olla vaihteleva ja yllätyksellinen
  - / sisältää aktiviteetteja, joissa asioita voi tehdä ”käsini”
  - / mahdollistaa luovuuden ja keksimisen
  - / sisältää opetusteknologian käyttöä
  - / olla oppilaalle sopivan haasteellinen

Swarat, S., Ortony, A., & Revelle, W. (2012). Activity matters: Understanding student interest in school science. *Journal of Research in Science Teaching*, 49(4), 515-537.

Roberts, J. C. (2015). Situational interest of fourth-grade children in music at school. *Journal of Research in Music Education*, 63(2), 180-197.

Ohjeistus tilannekiinnostuksen havainnointiin norssilla

Tee havaintoja tilannekiinnostuksesta oppituntien aikana.

- Millä eri tavoilla se näkyy oppilaiden käyttäytymisen tasolla?
- Millaiset tekijät voivat selittää kiinnostusta tai sen puutetta?
- Millaisia eroja oppilaiden välillä on tilannekiinnostuksessa saman oppitunnin aikana?
- Millaisten tehtävien aikana kiinnostus on voimakkainta?
- Miten oppilaat vaikuttavat toistensa motivaatioon?
- Miten opettaja tukee tilannekiinnostusta?

Video Club 1 ja 2 sisältävät yhteensä 5 x 75 min observointia norssilla viikkojen 41-44 aikana. Aloita havainnoinnit tilannekiinnostuksen osalta jo viikon 41 aikana (tai mahdollisimman pian)! Video Club 2 teemoihin liittyvän observaation ohjeistus annetaan ensi kerralla.

Video Club 2: Formatiivinen arviointi ja palaute

Kuuntele Laura Ketosen Arviointi ja palaute –podcast